

Telegraful Roman

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.

Pe șase luni 16 cor. — Pe trei luni 8 cor.

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Bine ati sosit!

Bine-ați sosit viteji cu flamura izbândeii sfinte! In fața ei ne închinăm! De mult v'am așteptat. Si amără ne-a fost răbdarea! Cu atât mai dulci sănt clipele de-acum. Clipe sfinte și înălțătoare. Vitejii strămoși, risipiti în hotarul Selimbărului, Vă bine-cuvântă pasul. Căci veniți să desăvârșiți **faptura idealului** pentru care s'au jertfit.

Biruința de veșnică glorie dela **Mărășesti** aduce și răspărdește asupra tuturor olaturilor românești lumină de vrajă negrăită. Vă înseamnă drumul, până departe în apele blonde ale **Tisei**.

Dumnezeu, Domnul dreptății, Vă întărească credința și oțelească voința!

Infiorați de sentimente necunoscute până acum, și stăpâniți de adâncă emoție, Vă grăim din inimă:

Fraților, bine-ați venit!

Trăiască România Mare!

Trăiască M. Sa Regele Ferdinand!

Trăiască M. S. Regina Maria!

Trăiască Augusta Familie Domnitoare!

Trăiască Armata Română!

Proclamația generalului Moșoiu

Armata română, de sub comanda generalului **Moșoiu**, a împărțit pe teritorul ocupat următoarea proclamație:

Români! De când Gelu a murit moarte de erou pe țarmul Căpușului, în lupta cu barbarii cuceritori, mândrul **Ardeal** a ajuns în grea robie. De atunci au trecut o mie de ani și Ardealul numai odată și-a putut rupe lanțurile. Cel mai scump vis al viselor noastre de mărire, Mihai Vodă Viteazul, — s'a stins ucis de mâni mișești și cu el s'a risipit și mărire noastră. Veacurile de amără robie ce au urmat v'au frânt trupurile, dar neînvinse rămas-au sufletele voastre!

Si clipa ofstată de noi toți — pe care o profetiră vizionarii neamului și o sfintiră cu sânge mucenicii sute și mii — iată că este sosită! Lanțurile s'au rupt pentru totdeauna. Armata română pășește cu dragoste și încredere pe pământul Ardealului.

Dorobanții vin pe pământul român, — a cărui mărire a fost stânsă de nemernica stăpânire străină — având în jurul frunții aureola Marelui Voievod. La praznicul dat nouă de Dumnezeu iată, că se grăbesc toți ceice au binevestit și sfintit cu viață acest vis, umbrele legendare ale lui *Horia, Cloșca și Crișan* și *craiul munților Iancu* — ca împreună cu voi cei uniți pentru

totdeauna cu Țara mamă, să se bucură în ziua marei sărbători.

Români! Cuvântul mândru al libertății l-am scris pe flamurile noastre. Maiestatea Sa Regele Ferdinand, cel mai mare între regi, — a ordonat să trecean granițele nedrepte, care ne-au despărțit o mie de ani și uitând trecutul de umiliințe vă întindem frateasca dreaptă, ca să întărim legătura pe care nimenea nu o va mai putea rupe vreodată.

Comandantul armatei a patra:

gen. Moșoiu.

vice-col. Stănescu,
șeful statului major.

După 25 ani

— Amintiri —

In aceste momente, când consiliul dirigent român pentru Ardeal și pentru teritoriile locuite de români din Ungaria își ocupă sediul în Sibiu, fiecare sutlare românească îl înțovărășește în drumul sau cu cele mai bune urări dorindu-i spor la muncă și succese depline. Si astfel gândul meu însoteste consiliul român mai ales pe doi din membri dirigienți, pe cari am avut fericirea de a-i cunoaște încă din tinerețe, din timpul studiilor mele din Viena.

Eră în toamna anului 1892, când am sosit ca tânăr student la Viena

și aici am aflat între mulți alți tineri și pe actualul președinte al consiliului dirigent, pe juristul **Juliu Maniu** și pe actualul dirigent al afacerilor externe, pe medicinistul **Alexandru Vaida-Voevod**.

Pentru noi nu existau nici atunci hotare politice. Tinerimea română din toate țările românești era întrunită în cunoscuta societate studențească «România jună», care reprezenta România-mare în miniatură. Erau ardeleni, bănățeni, ungureni, bucovineni, cum și tineri «țără», ba chiar și din Basarabia și Macedonia. Pe vremile acelea încă trăiam clipele de fericire, pe cari le-am ajuns să le vedea astăzi realizate, căci fantasia noastră tinăre trecea cu vederea peste realitatea crudă de atunci.

Adunările plenare ale «României jună» erau pentru noi parlamentul României noastre mari. Se discutau chestiuni bucovinene cu aceeași dragoste, acurateță și obiectivitate, ca și chestiunile ardeleni și din regat. Se luau concluze, cari privau toate țările noastre și cari erau obligațioare pentru noi toți tinerii.

Imi aduc aminte de votul de încredere trimis politicianilor români bucovineni, Alexandru Vasilco și Nicolae Mustăță, pentru ținuta lor bătăiescă față de guvernator de pe atunci al Bucovinei, contele Pace. Dar nu lipseau nici voturi de neîncredere trimise persoanelor, a căror politică nu corespunde vederilor noastre. La înmormântarea marelui nostru George Barișiu am ținut să fie reprezentată «România jună» prin tineri din toate țările românești și aşa au plecat la Sibiu tinerii Alexandru Vaida și Nicolae Comșa, de prezent medic în Săliște, reprezentând Ardealul, Jonel Capșa România, și subscrisul Bucovina.

Atunci am văzut pentru prima oară Ardealul.

In micul nostru parlament tinerii Maniu și Vaida erau între cei dintâi. Maniu, și pe atunci subtilul diplomat cu verva oratorică. Vaida întransigent în vederile sale, era de aceeași elocvență ca astăzi. Vederile și opinile lor erau ale întregii tinerimi.

Pentru noi, tinerii bucovineni, crescute în mediul gimnaziilor nemțești, «România jună» a fost școală în care am învățat a gândi și simți românește. Tinerii bucovineni, cari plecau la Viena desorientați abia rușind românește, se întorceau acasă ca români înflăcărați, cu vederi largi, vorbind o limbă corectă și frumoasă.

De sigur, că unul din multele titluri de glorie ale lui **Juliu Maniu** și **Alexandru Vaida-Voevod** e și acela de a fi pregătit tinerimea română din Viena pentru ziua cea mare de astăzi. In special Bucovina se simte datoare a le mulțumii pentru influența binefăcătoare, care au avut-o ei asupra tinerilor acestei țărișoare aflători în Viena, influență care să manifestă

întotdeauna și în sinul «Junimii» din Cernăuți.

Tinerii de odinioară, eșii din școală «României jună» și a «Junimii», au stat în fruntea acestora, cari în ziua sfintei Paraschive a anului acestuia s'au declarat în fața guvernului și a forțelor sale brachiale ca constituantă a Bucovinei și au hotărât unirea Bucovinei integrale cu celelalte țări românești.

Acum, când visul tinerețelor noastre, când visul părinților și străbunilor noștri se împlineste, aceiași tineri de odinioară dela «România jună», **Juliu Maniu** și **Alexandru Vaida-Voevod**, stau neobosiți în fruntea mișcării naționale, îndrumând cursul politiciei românești în cadrul României mari.

Atotputernicul binecuvinte activitatea lor rodnică de acum și să fie întru mulți ani!

Sibiu, la 9 Decembrie 1918.

Dr. Cornel Georgian.

Wilson despre Germania

De pe vaporul **Georg Washington**, cu care președintul Wilson își face călătoria spre Europa, se trimite următoarea radio telegramă:

Președintul **Wilson**, aflând despre invitația ce î-o face guvernul german de a vizita și Germania, a declarat următoarele:

Poporul german trebuie să suferă un lung și de ani pentru păcatele ce a săvârșit și să se pocăescă în sine; nici unui american nu-i este iertat să pășească pe pământul Germaniei, decât numai în calitate oficială. Resping chiar și gândul de a vizita țara nemțească. — Wilson a desaprobat cu asprime călătoria ziaristilor americanii, cari au plecat din Elveția în Germania.

Un document din vremile de jale

Când generalul francez **Berthelot** a fost silit, împreună cu misiunea militară franceză, să părăsească România, împresurată de dușman, a rostit următoarea cuvântare:

In nenorocirea României sănt obligați să-vă părăsească.

Plec cu moartea în suflet.

Văd în ce condiții însărcinătoare vi se cere să capitulați.

Văd bine drumul spinos al calvarului României; el este însă aproape de sfârșit.

Văd pumnul, pe care dușmanul îl face să lucească pe când el zimbește (general Berthelot avea privirea ajintă în pământ. Urmează clipe de însărcinătoare tăcere, apoi se înșeninează): România să nu și piardă speranța! Trebuie să vedem cu toții un cer mult mai senin. Fiți siguri, că nu s'a spus ultimul cuvânt.

Franța și aliații săi nu recunosc și nu vor recunoaște niciodată această pace rutinoasă. Fruntașii țării mele și-au făcut toate rezervele asupra gravelor condiționi

ce vi se impun acum, când ați rămas izolați de marii voștri prieteni.

Va veni ziua când se va semnă pacea lumei. Atunci cu o trăsătură de burete Franța și aliajii săi vor sterge umilirea și vor resplăti toate durerioasele sale jertfe, pe care le faceți pentru cauza cea mare.

Atunci vor veni zile frumoase pentru Marea Românie. Soldații cu ochii plini de lacrimi își amintesc de tovarășii mei de arme și de sacrificii. Ofițerii mei plecând cu mine lasă în România prietenii mulți și duc cu ei atâta sentimente frumoase și profunde pentru țara unde au trăit zile grele. Ceilalți rămași pe veci în pământul țării voastre sănt sfânta și eterna legătură între viteaza României și Franța. (Alte câteva clipe de tăcere, și șeful misiuniei franceze reluat vorba).

Nu vă pot ascunde cât de dureroasă îmi pare plecarea din România și nu vă pot ascunde, că plecând duc cu mine în inimă o parte din generosul suflet al României, care soarbe până în fund paharul nenorocirilor.

Români, mai leu ca niciodată, nu vă zic un adio, ci la revedere, cu toată încrederea și speranța în triumful dreptei cauze!

Spre luare aminte

Din partea Magistratului orașenesc al orașului Sibiu ni-să adus la cunoștință, că persoane neîndreptățite au tăiat brazi și alți arbori tineri din apropierea orașului, ciungărind în chipul acesta pădurea și făcând pagubă destul de însemnată. Ba s-a întâmplat chiar și cazul, că oameni de ai noștri dintr-o comună din apropiere au fost aflată tăind stejari din pădurea dintre Răsinari și Cisnadioara, și fiind provocăți din partea pădurarului să incete și să se depărteze, nu i-au dat ascultare, ci au pușcat după dânsul; iar alții, fiind aflată tocmai când căruț în trei care lemne de curând tăiate, precum și uși și ferestri luate din depositul de muniții din așa numita «Pădure Tânără», de asemenea nu s-au supus, ci au pușcat după pădură.

Lucrurile acestea trebuie desaprobată din partea oricărui om cu judecata și de bun sim, și sunt de natură a intunecă bucuria zilelor însemnate, prin care trecem, și a aruncă umbră asupra bunului nume al neamului nostru.

Provocăm, deci, în modul cel mai serios pe toți români din oraș și din imprejurime, să se ferească de astfel de fapte urătoare și să respecteze averea publică și privată.

Ceice nu vor da ascultare acestei provocări, nu merită numele de Români și de oameni cinstiți, și vor avea să poarte urmările cuvenite.

Sibiu, 11 Decembrie 1918.

Preșidiul Consiliului național român din orașul și comitatul nostru.

Consiliul dirigent român, Sibiu, strada Cisnădiei 4-6

Provocare

Toți funcționarii de finanțe de naționalitate română, cari stau de prezent în serviciul central, — sau al oficiilor subordonate ministerului de finanțe al republiei poporale maghiare, prin aceasta sănt invitați, să se anunțe imediat la șeful resortului de finanțe, fie în persoană, fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resorțului de finanțe român.

Pentru orientare sănt înconștiințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură cel puțin salarul acela, de care au beneficiat până acum.

Sibiu, la 11 Decembrie 1918.

*Dr. Aurel Vlad,
șeful resortului de finanțe.*

Pentru orfelinat

Dna Aurora Chintoan în loc de cadou de ziua natală a fiului nereințors dela front dăruiește 30 cor.

Cassa arhidiecezană.

Stirile zilei

General român în Sibiu. Aseară a sosit în orașul nostru generalul român Boeriu însoțit de doi majori.

Primele trupe coloniale în Bănat. În Timișoara au sosit de câteva zile trupe franceze coloniale. Timișoreni admiră pe voi-nicii Negri ai acestor trupe bine echipate. Ordinea e completă.

Gura lui e mare... Gavrilă Ugron se laudă unui ziarist, că săcuii vor porni o propagandă de iridentă fără nici o cruce, și la momentul potrivit vor pune mâna pe arme. — Să poftească.

Turburări germane. În Germania se continuă turburările socialiștilor. Guvernul deși este socialist, nu îndrăznește să se opună nici monarhiștilor, nici grupului extrem al cetei lui Spartacus de sub conducerea lui Liebknecht, care însă până acum totuș n'a reușit să răstoarne stăpânirea.

Armată după răsboi. În cercurile financiare americane se afirmă, că America după răsboi va întreține o armată numai de 500 mii de oameni.

Dela Kiev se anunță, că trupele uniunii naționale, după grele lupte au ocupat orașul. Să au pierdut viață în aceste lupte 10 mii de oameni, între cari 500 de ofițeri ruși. Fostul guvern este arestat, iar hatmanul ar fi Scoropadski împușcat. Știrea nu se confirmă.

«Magyar állameszme.» Nu există în lume nici un popor nici englez, nici francez, nici german, care să vorbească de-o «idee de stat» engleză, franceză, germană sau de altă nație. Invenția, dacă nu ne înșelăm, este curat ungurească.

Acum însă, când Ungaria, despărțită cu totul de Austria (pe a cărei putere s'a răzimat de veacuri) va fi redusă la marginile sale, pe teritoriu locuitorii maghiari în masă, se va îngropă dela sine și vestita «idee», — spre binele și norocul viitorilor maghiari, cari nu vor trebui să alerge după lucruri imposibile, îmbrăcate în vorbe frumoase.

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din 10 Decembrie.

Pleacă spre:

1. Făgăraș, în zile fără soț, . la 8.47 i. a.
2. Copșa mică, zilnic, 4.02 d. a.
3. Vințul de jos, 8.00 i. a.
4. Turnu roșu, în zile cu soț, 12.24 d. a.
5. Ciznădie, în zile cu soț, 5.23 dim.
6. Agnita, Luni, Mierc., Vin. 7.40 "

Sosesc dela:

1. Făgăraș, în zile cu soț, . la 12.23 d. a.
2. Copșa mică, zilnic, 10.05 seara
3. Vințul de jos 7.30 "
4. Turnu roșu, zile cu soț, 5.57 "
5. Ciznădie, zile cu soț, 7. dim.
6. Agnita, Marti, Joi, Sâmbătă, 7. seara

Pentru copiii legionarului român. La fondul acesta de ajutorare, înființat de dl Z. Dobrotă din Șeica mare, au mai dat:

1. Inginerul locotenent George Imbăruș Cor. 20.—
2. Dela o parte veselă 3.—
3. Notarul Aurel Decei Gurărăului 5.—
4. Medicul de regiment Dr. Traian Petrașcu 30.—
5. Soția de invățător Maria Olariu n. Muntean din Poplaca 10.—
6. Primarul substitut Ioan Băilă din Sebeșul român (fost săsesc) 4.—

Sau în total K 72.—

Contribuții de până aici Cor. 1130.—

Bravi români! Dăruiați din avutul vostru pentru copiii legionarului român. Dăruiri primește exactorul consistorial Victor Tordășianu.

Cărți și reviste

Calendarul Arhidicezan. A ieșit de sub tipar *Calendarul Arhidicezan pe anul 1919.*

Cuprinde, ca și cel din anul trecut, lucruri interesante de citit și îndrumări de folos: Povestiri din cele mai frumoase, istorioare, anecdotă, glume, versuri.

Este împodobit cu patru chipuri ale bărbăților noștri răposați în vremea răsboiului.

De vânzare la Librăria Arhidicezană în Sibiu Prețul: 2 cor. 50 fileri (și porto 20 fil.) Ediția cu *șematism* costă 4 coroane (și porto 20 fil.) Este astăzi cel mai căutat calendar românesc.

Poșta redacției

Dlui M. Fl. și S. Domnii aceia au acum cu totul alte griji pe cap.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Zilnic cele mai interesante programe.

Vineri: *In focul iubirii*, dramă americană în 4 acte.

Sâmbătă și Duminecă: *Seară detectivă: Masca de ceară*, în 4 acte.

Incepul la: 6 1/2 ore seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: D-na Emil Toth.

Vineri, în 13 Decembrie: *Inelul vrăjit*, dramă în 4 acte.

Sâmbătă și Duminecă: *Lulu*, comedie în 4 acte. Film Phoenix senzațional.

Incepul la: 6 1/2 ore seara.

Nr. 1729/918 not.

(295) 1—1

Publicațiune

In 3/16 Decembrie a. c. înainte de ameazi la 8 ore se va da în licitație publică, pe timp de un an, localul de crăjmă și licenția communală de sub Nr. 206, precum și cea de sub Nr. 284.

Condițiunile se pot ceta în orice timp în cancelaria comunala.

Daneș, la 7 Decembrie 1918.

Pompiliu Constantin,
notar subs.

Nr. 11128

(290) 3—3

CONCURS

In scopul conferirei de stipendii și ajutoare pe anul 1919 din fundația «An-dronic»:

- I. Pentru învățății de orice meserie.
- II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1918.

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără intrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri, — prin aceasta se scrie concurs pe lângă următoarele condiții:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezașilor.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie ori a părinților;

3. Atestat familiar despre familia părinților concurentului ori, fiind el căsătorit despre familia sa, având a se indica în acest atestat: căi princi minoreni sunt în familie, căi cercetează școala și căi mai sunt la meseria.

Indreptății a petiționa sănt numai Români ortodoci născuți în arhidieceza Transilvaniei.

In special au să dovedească:

I. Invățății

- a) că au înălțat anul al 12-lea al etății;
- b) că au cercetat școala poporala ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat).

d) adeverință dela măestru despre sporul cel arătat în măestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimătă de căthetul sau parohul local.

Contractul trebuie acles la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

- a) că au terminat anii de învățățel ceeace vor dovedi prin atestatul autortății industriale (art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceeace vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adeverință dela măestru;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor fi preferiți.

III. Sodalii cari sunt în condiții de a deveni măestri

- a) să aibă certificat dela măestru;
- b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără intrerupere în calitate de calfă, ceeace vor dovedi cu carte de lucru, eventual cu adeverință dela măestrii cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voiește să se așeze ca măestri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial că cercetează biserică și creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consistorului arhidicezan gr.-oriental din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1918 st. v.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termin nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 4 Noemvrie 1918.

Consistorul arhidicezan.